

Президент ҚМГ
басшысын қабылдады

3

АО НК «КМГ» в числе
лидеров рейтинга
прозрачности

3

Перезагрузка

5

Қамқорлық – өнімді
жұмыстың кепілі

10

munailymeken.kz

Мунайлы мекен

№ 05
Мамыр
2019 жыл

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ корпоративтік басылымы

Білім Тәжірибе Мүмкіндік

6-8 ▶▶

ҚМГ басшысы Маңғыстау облысындағы ұлттық компанияның кәсіпорындарын аралады

Мамырдың 28-29 күндері «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасы Алик Айдарбаев Маңғыстау облысындағы ҚМГ компаниялар тобының бірқатар өндірістік кәсіпорындарына барды.

Басқарма төрағасы «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС, сондай-ақ «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ-ға барып, өңірдегі ҚМГ тобындағы барлық еншілес және мұнай сервистері кәсіпорындарының басшыларымен жиналыс өткізді. «ҚазМұнайГаз» АҚ Басқарма төрағасы әлеуметтік тұрақтылық және өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау ережелерінің сақталуы мәселелеріне жете назар аударды. Еншілес компаниялардың барлық басшыларына осы бағыттағы жұмысты күшейтіп, ұжымдарда түсіндіру жұмыстарын тұрақты түрде жүргізуді тапсырды.

«ҚМГ-да қауіпсіздік бойынша бірқатар ережелер, рәсімдер мен стандарттар әзірленді және енгізілді. Ауқымды жұмыс атқарылды, бірақ бұның барлығы жеткіліксіз. Біз қауіпсіздік құндылық ұжымымыздың әрбір деңгейінде енгізіліп, ҚМГ нысандарында еңбек ететін әрбір адамның ажырамас бөлігі болып табылатын қауіпсіз еңбек ету мәдениетіне жету үшін бар ынтамызбен жұмыс жасауды жалғастыратын боламыз», – деді А.Айдарбаев.

Екінші күні, 29 мамырда, басшылық бірден екі кәсіпорын – «Қаражанбасмұнай» АҚ мен «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ-ның өндірістік және әлеуметтік нысандарын аралап көрді.

Қаражанбас кен орнында ҚМГ басшысы құны 21 млрд теңгеден асатын су тұщыту зауыты құрылысының жобасымен танысты.

Аталған зауыт осы жылдың желтоқсан айында пайдалануға беріледі деп жоспарланып отыр. Ол кәсіпорынға жеке өндірістік қажеттіліктер үшін суды тұщыландыруға, тұтынып отырған Еділдің су көлемін өңірді дамытуға қосымша пайдалану үшін мүмкіндік береді.

Бұдан кейін Алик Айдарбаев Қаламқас кен орнындағы №8237 апаттық ұңғыманы жою жөніндегі жұмыс барысын қадағалап, мұнай

дайындау қондырғысының құрылысын, сондай-ақ жаңғырту және күрделі жөндеу жұмыстары жүріп жатқан асханаларды аралады.

Барлық нысандарда еңбек ұжымдарында кездесу өтіп, ол жиындарда А.Айдарбаев қызметкерлердің айтылған ұсыныс-тілектерін мұқият тыңдап, толғандырған сұрақтарына жауап берді. **М**

Көнерген кен орындарының жайы талқыланды

16-17 мамыр күндері Ақтауда «Көнерген кен орындарды игерудің ахуалы мен болашағы» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция өтті. Екі күн бойы шараға қатысушылар көнерген кен орындарды игеруде күн тәртібінде тұрған мәселелерді талқылап, өңдеу жұмыстарының тиімділігін арттыру мақсатында заманауи технологияларды дамыту, енгізу және кен орындарды цифрлық жүйеге көшірудегі тәжірибелерімен бөлісті. Конференция жұмысына ғылыми институттар, университеттер, Қазақстан, Ресей, Қытай, Әзірбайжан елдерінің мұнай-газ саласының мамандары, сонымен қатар ҚР Энергетика министрлігінің қызметкерлері, Маңғыстау облысы әкімдігі мен «ҚазМұнайГаз» компаниялар тобының өкілдері қатысты.

Ұйымдастырылған конференция жұмысының аясында «ҚазмұнайгазҒЗЖИ»-ның жаңа әкімшілік ғимараты және зертханалық корпусы ашылды. Салтанатты шараға «KAZENERGY» қауымдастығы төрағасының орынбасары Ұзақбай

Қарабалин, Энергетика министрінің бірінші орынбасары Махамбет Досмұхамбетов, Маңғыстау облысы әкімінің бірінші орынбасары Әлихан Қыраубаев және «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасының өндіріс жөніндегі орынбасары Жақып Марабаев қатысты.

Ж.Марабаев институттың 50 жылдығы қазақстандық мұнай тарихымен тығыз байланысты екенін атап өтті. Маңғыстау мұнай кен орындарының ашылуынан бүгінгі күнге дейін зерттеу жұмыстары жалғасып келеді. Институттың ғалымдары осы уақытқа дейін қазақстандық мұнай қорын дұрыс игеруде айтарлықтай үлес қосып келеді.

Жаңадан бой көтерген әкімшілік ғимарат пен зертханалық корпус екі гектар жерді алып жатыр. Заманауи қондырғылармен жабдықталған ғылыми-зертханалық орталық екі блоктан тұрады: мұнай үлгісінің қоймасы және зертхана. Ал ауданы 11 мың шаршы метр болатын сегіз қабатты ғимаратта қызметкерлердің нәтижелі жұмыс істеуі үшін барлық жағдай жасалған. **М**

Экология мәселелері басты назарда

17 мамырда Атырау мұнай өңдеу зауытының ұйымдастыруымен экология проблемалары жөнінде ғылыми конференция өтті. Оған АМӨЗ Бас директоры Шухрат Данбай, ҚР Парламенті Сенатының депутаты Сәрсенбай Еңсегенов, Атырау облысының басшылығы, танымал қазақстандық ғалымдар – Раушан Сармурзина, Рысты Құттығұлова, Галина Бойко, Алма Масенова және Татьяна Ковригина, экологтар, жергілікті үкіметтік емес ұйымдар мен бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері, Атырау қаласының жоғары оқу орындарының студенттері қатысты.

Мұндай көлемді конференцияны кәсіпорын алғаш рет өткізіп отыр. Ұйымдастырушылардың шараны өткізудегі мақсаты – өңірдің экологиялық жағдайы және қоршаған ортаға зауыттың әсері бойынша негізгі мәселелерге қатысты ұстанымын және жұртшылықпен диалог жүргізу ашықтығын көрсету.

Конференцияда көтерілген маңызды тақырыптардың бірі АМӨЗ әзірлеген және жүзеге асырып жатқан TAZALYQ табиғатты қорғау кешенді бағдарламасы. Бағдарлама қоршаған ортаны қорғауға, экологиялық жағдайды жақсартуға және тұрғындардың экологиялық қауіпсіздігінің деңгейін арттыруға бағытталған. Кәсіпорын бас директоры Шухрат Данбайдың айтуынша, қазіргі уақытта зауыт заманауи технологиялық процестерді және зиянды қалдықтардың шығарылуын басқару жүйелерін өндіріске енгізуді көздейтін TAZALYQ бағдарламасының шеңберінде АМӨЗ-де сарқынды суларды тазартатын қондырғыларды жаңғырту жобасы іске асырылуда. Жоба ағынды суларды жоғары деңгейде тазартуды, зиянды қалдықтардың шығарылу көлемдерін азайтуды, сондай-ақ атмосфераға ластанушы заттардың булануын қамтамасыз етеді. Осы мақсатта жабық механикалық құрылыстар

салу, мембраналық биореакторды енгізу жолымен биологиялық тазарту қондырғыларын жаңғырту, булану алаңдарына суды бұрудың жабық дренажды жүйесін салу және булану алаңдарын қалпына келтіру жоспарлануда.

Жоба үш кезеңнен тұрады. Бірінші кезеңді іске асыру 2019 жылы басталды, барлық кезеңдердің толық аяқталуы 2026 жылға жоспарланып отыр. TAZALYQ жобасының арқасында тазартылған сарқынды судың сапасы мәдени-тұрмыстық судың нормаларына дейін келтіріледі және ағынды суларға лай мен ластаушы заттардың шығарылуы толық жойылады. Ал тазартылған судың 70%-ы қайтадан зауытта пайдалануға жарамды болады.

Шухрат Данбай АМӨЗ тазарту қондырғыларын жаңғыртудың табысты мысалы ретінде 2017 жылы ұқсас жобаны іске асырған Мәскеу мұнай өңдеу зауытының тәжірибесіне негізделетінін атап айтты.

TAZALYQ жобасын Атырау мұнай өңдеу зауыты өз қаржысы есебінен қаржыландырды.

Конференция барысында зауыттың қоршаған ортаны қорғау бөлімі бастығының орынбасары Қанат Сағызбаев рекультивация шеңберінде булану алаңдары залалсыздандырылып, барлық периметр бойынша арнайы геомембранамен қапталған бөгет салынады деді.

Сондай-ақ конференция барысында «НПК Медиана-Фильтр» АҚ атқарушы директорының орынбасары Андрей Фомин (TAZALYQ жобасының жобалаушысы), химия ғылымдарының докторы Раушан Сармурзина, атмосфералық ауаны қорғау республикалық ғылыми-зерттеу орталығының бас директоры Рысты Құттығұлова және басқа да ғалымдар өз баяндамаларын оқыды. **М**

Президент ҚМГ басшысын қабылдады

www.akorda.kz

Кездесу барысында Мемлекет басшысына ұлттық компанияның биылғы 4 айдың ішінде атқарған жұмыстарының негізгі қорытындылары мен алдағы жоспарлары туралы мәлімет берілді.

Қасым-Жомарт Тоқаевқа ірі инвестициялық жобалардың жүзеге асыры-

луы, сондай-ақ, компанияның IPO-ға дайындығы жөнінде баяндалды.

Қазақстан Президенті басталған жобалардың бәрін уақытылы аяқтауды тапсырды. Сонымен қатар, Мемлекет басшысы корпоративтік басқару ісін дамыту, ұлттық компанияға білікті жас мамандарды тарту қажеттігін айтты. **MI**

Президент принял главу КМГ

www.akorda.kz

В ходе встречи Глава государства был проинформирован об основных итогах деятельности национальной компании за 4 месяца 2019 года и планах на ближайшую перспективу.

Касым-Жомарту Токаеву было доложено о реализации крупных инвестиционных

проектов, а также о подготовке компании к IPO.

Президент Казахстана поручил завершить все начатые проекты в установленные сроки. Глава государства также указал на необходимость развивать корпоративное управление, привлекать в национальную компанию лучших молодых специалистов. **MI**

Рамазан айында қайырымдылық көмек көрсетілді

Маңғыстау облысына жұмыс сапары шеңберінде ҚМГ басқарма төрағасы А.Айдарбаев атынан Ақтау және Шетпе қалаларында ораза ұстаушыларға ақ дастархан жайылып, ауызашар берілді.

Сондай-ақ ҚМГ басшысының шешімі бойынша 2017 жылдың 25 қарашасында Жаңаөзен-Теңге теміржол өткелінде тепловоз бен «Газель» маркалы жол көлігінің қақтығысуы кезінде апатта зардап шеккен 10 жасар қыз Динара Тынымбаеваға материалдық көмек көрсетілді. «Газель» көлігінде 36 адам болған еді, оның 9-ы қайтыс болып, қалғаны түрлі деңгейдегі жарақат алған. Жаңаөзен қаласының негізгі кәсіпорны болып табылатын «Өзенмұнайгаз» АҚ дер кезінде материалдық

көмек көрсеткен болатын. Ұйым ұжымы 20 млн. теңге жинап, оны қайтыс болғандар мен зардап шеккендердің отбасыларына берді.

Апат салдарынан Динара екі аяғынан да айырылған. Тынымбаевтар жанұясы қыздарының еміне, аяғын протездеуге жәрдемдесу үшін «Өзенмұнайгаз» АҚ мен «ӨзенМұнайСервис» ЖШС-не өтініш білдірді. ӨМГ 8,5 млн. теңге мөлшерінде қаражат бөлді. Бұдан басқа, «ӨзенМұнайСервис» ЖШС қызметкерлері 3,137 млн. теңге жинап берді. Динара емді Ресей мен Германияның клиникаларында қабылдады. Қазіргі уақытта аяғына протез салу үшін қосымша 16,5 млн. теңге қажет еді. Бұл ақшаны «ҚазМұнайГаз» бөліп отыр. **MI**

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ ашықтық рейтингі бойынша көшбасшылар қатарында

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ «Эксперт РА Қазақстан» рейтинг агенттігінің «Курсив» газетімен бірлесе өткізген ашықтық рейтингінде 100 ең ірі қазақстандық компания арасынан екінші орынды иеленді.

Рейтингке өңірлер, салалар және ел экономикасына айтарлықтай ықпал ететін, көпшіліктің қызығушылығын тудыратын 100 ірі қазақстандық компания енгізілді. «Эксперт РА Қазақстан» сарапшылары компаниялардың қаржылық және қаржылық емес ақпаратты ашу сапасын зерттеді және халықаралық стандарттармен салыстыра отырып, олардың қызметтерінің түрлі аспектілерін ашу деңгейіне баға берді. Бағалау 59 тармақ бойынша жүргізіліп, 5

блокқа топтастырылды: Компания туралы, Корпоративтік басқару, Тұрақты даму, Медиа коммуникациялар, Есептілік. Бағалау нәтижелері бойынша ҚМГ ықтимал 10 балл ішінен 7,9 балл алды. Бұл ретте Коммуникациялар блогы бойынша ҚМГ барлық компаниялар ішінен ең жоғары – 9,6 балл жинады.

Рейтинг нәтижелері «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ ашықтығының жоғары деңгейін және барлық мүдделі тараптар ақпаратқа қол жеткізе алатынын растайды. **MI**

АО НК «КазМунайГаз» в числе лидеров рейтинга прозрачности

АО НК «КазМунайГаз» занял второе место среди 100 крупнейших казахстанских компаний в рейтинге прозрачности, проводимом рейтинговым агентством «Эксперт РА Казахстан» совместно с газетой «Курсив».

В рейтинг были включены 100 крупных казахстанских компаний публичного интереса, имеющих значительное влияние на отрасли, регионы и на экономику страны. Аналитиками «Эксперт РА Казахстан» было изучено качество раскрытия финансовой и нефинансовой информации крупнейших компаний, а также проведена оценка уровня раскрытия различных аспектов их деятельности в сравнении с международными стандартами. Оценка проводилась по 59 пунктам, сгруппированных на

5 блоков: О компании, Корпоративное управление, Устойчивое развитие, Медиа коммуникации, Отчетность. По итогам оценки, КМГ набрал 7,9 баллов из 10 возможных. При этом по блоку коммуникаций КМГ получен один из самых высоких баллов среди всех компаний рейтинга – 9,6 баллов.

Результаты рейтинга свидетельствуют о высоком уровне открытости АО НК «КазМунайГаз» и доступности информации для всех заинтересованных сторон. **MI**

«КазТрансОйл» учитывает факторы, способные повлиять на стратегическое развитие компании»

Оператор нефтепроводов делает ставку на повышение эффективности и надежности производства. Как АО «КазТрансОйл» развивается сегодня, рассказал генеральный директор компании Димаш Досанов.

– Димаш Габитович, по итогам 2018 года чистая прибыль АО «КазТрансОйл» снизилась на 23,2%. В чем причина такого снижения?

– Консолидированная чистая прибыль АО «КазТрансОйл» по итогам 2018 года составила 38,5 млрд тенге, что действительно на 23,2% меньше результата 2017 года. Такая ситуация во многом обусловлена сокращением объема добычи нефти у основных грузоотправителей нашей компании и расширением пропускной способности Каспийского Трубопроводного Консорциума.

В целом по итогам прошлого года мы наблюдаем рост доходов – 225,4 млрд тенге, увеличение – на 1,3%. Этого удалось достичь благодаря повышению тарифов на услуги по перекачке нефти в целях экспорта и транзита по территории РК по нефтепроводу ТОН-2, а также расширению операторской деятельности – началу сотрудничества с Каспийским Трубопроводным Консорциумом с середины прошлого года. В частности, доходы от операторской деятельности в прошлом году составили 13,2 млрд тенге, что на 24,9% выше аналогичного показателя 2017 года. Для нас рост этого показателя имеет большое значение, поскольку это логическое завершение многолетней работы, которую мы проводили в компании.

Что касается итогового результата, то основные факторы, повлиявшие на уменьшение консолидированной чистой прибыли АО «КазТрансОйл» за 2018 год, – это убыток совместно контролируемой организации, ТОО «Казахстанско-Китайский Трубопровод» (ККТ), обесценение основных средств и увеличение расходов КТО.

Образовавшийся в ККТ убыток обусловлен возникновением курсовой разницы по валютному займу, привлеченному в рамках строительства и реконструкции объектов проекта строительства нефтепровода «Казахстан – Китай». Соответствующая доля убытка была отражена в консолидированной финансовой отчетности АО «КазТрансОйл» за 2018 год.

Следуя международным стандартам подготовки финансовой отчетности, компания периодически оценивает свои активы на предмет возможного изменения их стоимости. В результате уменьшения объемов перевалки нефти и нефтепродуктов через Батумский нефтяной терминал компания отразила в консолидированной финансовой отчетности обесценение по основным средствам, расположенным в Грузии.

В 2018 году «КазТрансОйл» увеличил свои вложения в повышение надежности произ-

водственных объектов, техническое перевооружение и реконструкцию магистральных трубопроводов. Это повлияло на рост амортизационных отчислений и налоговых расходов компании. Но это необходимые вложения: эксплуатируя систему нефтепроводов протяженностью свыше пяти тысяч километров, мы должны постоянно заботиться о поддержании ее в надежном и безаварийном состоянии.

– Ожидаете ли вы снижения показателей в текущем году, ведь в рамках международных обязательств Казахстан должен сократить уровень добычи нефти. Как КТО оценивает возможные риски?

– Производственные показатели по транспортировке нефти, которые мы закладываем для расчета будущих доходов, запланированы заранее, исходя из заявок нефтяных компаний на транспортировку нефти по магистральным трубопроводам.

При этом, формируя заявки, нефтяные компании учитывают все те факторы, которые могут повлиять на сдачу и транспортировку нефти, в том числе и планы по снижению добычи нефти в рамках международных обязательств Казахстана. То есть в этом плане каких-то существенных рисков для себя мы не видим.

Вместе с тем существующие экономические реалии мотивируют нас вырабатывать новые подходы к управлению производством. В 2019 году мы продолжим работу по проведению качественной диагностики объектов, их дальнейшему техническому перевооружению. То есть основное наше внимание будет уделено производственной деятельности.

– Получило ли развитие подразделение компании, отвечающее за поставку воды? Изменилась ли ситуация с рентабельностью этого бизнеса?

– ТОО «Магистральный Водовод» (МВ) как дочерняя организация АО «КазТрансОйл» занимается оказанием услуг по подаче воды по водоводу Астрахань – Мангышлак. На сегодня в ведении МВ находится все имущество, действующее в оказании данной услуги.

В целом ситуация в части рентабельности услуг по водоснабжению кардинально не изменилась, поскольку уполномоченным органом не принято повышение тарифов на услугу по подаче воды, и тарифы для ТОО «Магистральный Водовод» утверждены на уровне действовавших для КТО.

В этом году совместно с ТШО мы планируем завершить строительство водовода «Кульсары – Тенгиз» протяженностью 104,2 км для поставки технической воды для основного производства и технических нужд ТОО «Тенгизшевройл». Действующая ранее линия подачи воды морально и физически устарела и не обеспечивала подачу воды в нужном объеме, необходимом для предстоящего расширения производства ТШО. Проект полностью финансируется ТШО. На сегодня линейная часть водовода уже полностью обновлена, в мае-июне мы планируем провести гидроиспытания, до конца года – завершить строительно-монтажные работы новой водонасосной станции с резервуарным парком.

– По озвученным ранее планам в 2019 году должен быть завершен проект реверсирования нефтепровода «Кенкияк – Атырау». Как идет реализация проекта и на какой эффект рассчитывают в КТО?

– Полномасштабная реализация проекта реверса нефтепровода «Кенкияк – Атырау» ведется не один год. В прошлом году нам удалось значительно продвинуться в этом направлении, завершив реконструкцию головной нефтеперекачивающей станции (ГНПС) «Кенкияк», которая позволила расширить возможности транспортировки нефти в целях экспорта в направлении КНР. Эту работу мы проводим планомерно, поскольку развитие нефтепровода «Казахстан – Китай», как и диверсификация направлений транс-

портировки казахстанской нефти в целом, – это амбициозная задача государственного масштаба.

В рамках проекта мы намерены обеспечить перекачку нефти по участку в направлении от нефтеперекачивающей станции имени Шманова в Атырауской области до ГНПС «Кенкияк» в Актюбинской области в реверсном режиме, с увеличением производительности до 6 млн тонн в год. В итоге это позволит обеспечить загрузку Павлодарского и Шымкентского НПЗ и увеличить поставки в КНР по нефтепроводу «Казахстан – Китай», в том числе за счет западноказахстанской нефти.

– Ранее «Роснефть» озвучивала планы по увеличению транзита российской нефти через Казахстан в направлении КНР до 18 млн тонн. Есть ли конкретные подвижки в этом направлении?

– Консультации по этому вопросу, безусловно, ведутся. Но важно понимать, что увеличение транзита российской нефти в КНР потребует внесения соответствующих изменений и дополнений в соглашение между правительством Республики Казахстан и правительством Российской Федерации о сотрудничестве в области транспортировки российской нефти через территорию Республики Казахстан в Китайскую Народную Республику от 2013 года. Кроме того, рост объемов транзитной нефти также потребует расширения пропускной способности магистральных нефтепроводов АО «КазТрансОйл» и ПАО «Транснефть». То есть для решения вопроса необходимо участие всех вовлеченных сторон. Со своей стороны КТО заинтересован в увеличении объемов транзита российской нефти.

– Есть ли подобный спрос на российскую нефть в Узбекистане, куда КТО также осуществляет ее транзит?

– В целом для «КазТрансОйла» транзит российской нефти в Узбекистан – это перспективное направление. По итогам 2018 года в Узбекистан было поставлено 36 тыс. тонн российского сырья. В 2019 году поставки пока не осуществлялись. Технически в этом направлении КТО способен поставлять гораздо больше и готов к сотрудничеству.

– В прошлом году КТО подписал контракт на обслуживание Каспийского Трубопроводного Консорциума. Что удалось сделать за это время?

– С июля прошлого года мы оказываем услуги КТК-К по техническому обслуживанию, ремонту и аварийному реагированию на объектах, находящихся на территории Республики Казахстан. Договор подписан на пять лет, и речь идет о 466 км магистрального нефтепровода, который теперь обслуживают наши специалисты. Также силами КТО ведется техническое обслуживание четырех нефтеперекачивающих станций КТК-К. Для этого в Атырауской области было создано 263 новых рабочих места, главным образом, по таким позициям, как линейные трубопроводчики, слесари, механики, электрики и другие, а также организованы три производственные базы обслуживания, оснащенные автотранспортной и специальной техникой, оборудованием, инструментами и приспособлениями.

– Применяет ли на сегодняшний день КТО инновационные технологии?

– Безусловно. Несмотря на то, что трубопроводный транспорт весьма консервативная индустрия, по количеству внедренных новых технологий «КазТрансОйл» не отстает от мировых лидеров. В прошлом году мы запустили наш самый крупный проект по цифровизации – Главное диспетчерское управление в городе Нур-Султане. Отсюда специалисты дистанционно управляют нефтяными потоками по всей системе магистральных нефтепроводов КТО и его совместно контролируемых компаний.

На предприятиях КТО внедрена уникальная отечественная цифровая технология транспортировки нефти по магистральным

нефтепроводам SmartTran. Программа может в режиме реального времени обрабатывать данные, полученные от диспетчерского управления, обеспечивать их мониторинг и визуализацию в удобном формате.

Примечательно, что эта инновационная разработка включает функционал по расчету энергосберегающих режимов перекачки и по определению безопасного времени остановки нефтепровода. В итоге возрастает надежность эксплуатации магистрального нефтепровода и эффективность его работы.

Кроме того, начиная с 2000 года внутри компании проводятся технические совещания эксплуатационных служб и служб электрохимической защиты магистральных трубопроводов. За это время было рассмотрено более 30 предложений и технологий в области энергетического, технологического и диагностического оборудования. Именно таким образом в АО «КазТрансОйл» появились вакуумные рекулеры для воздушных линий напряжения 6-10кВ, модульные станции катодной защиты с импульсными (инверторными) преобразователями, пункты автоматического регулирования напряжения, печи подогрева нефти с высоким КПД и многое другое.

Новые технологии применяются в КТО и при строительстве новых нефтепроводов, и в ремонте существующих. Для этого используются трубы с заводской изоляцией, проводится внутритрубная диагностика трубопроводов. В период с 2008 по 2018 годы заменено 1213 км нефтепроводов и обследовано трубопроводов общей протяженностью 10 405 км.

Также для защиты магистральных трубопроводов от коррозии проводится модернизация системы электрохимической защиты. В этих целях в период с 2005 по 2018 годы было заменено порядка 500 автоматических станций катодной защиты, адаптированных к системе SCADA.

Кроме того, с 2014 по 2018 годы, благодаря внедрению новых технологий, применению оптимальных режимов транспортировки нефти и проведению мероприятий по энергосбережению, компания снизила потребление энергоресурсов на 19,3%, или на 42 725 тонн условного топлива.

– После успешного проведения Народного IPO 10% акций КТО находится у миноритарных акционеров. Отслеживает ли компания волатильность на этом рынке?

– С самого первого дня открытия торгов акциями «КазТрансОйла» на Казахстанской фондовой бирже мы на постоянной основе отслеживаем динамику изменения котировок, объемы торгов, изменения структуры акционеров, а также оцениваем влияние показателей деятельности компании, корпоративных событий и изменений во внешней среде на настроения и ожидания акционеров и инвесторов.

Могу сказать, что даже несмотря на постоянные изменения внешнеполитических и макроэкономических условий, текущие котировки акций АО «КазТрансОйл» гораздо выше цены размещения. Более того, акции компании находятся в лидерах рейтинга ликвидности акций, торгуемых на Казахстанской фондовой бирже. При этом, подчеркиваю, за шесть лет торгов количество акционеров из числа граждан Казахстана сократилось всего на 13%. На мой взгляд, это достаточно убедительное доказательство высокого уровня доверия к нашей компании со стороны акционеров и инвесторов.

Что касается миноритариев, то и совет директоров, и правление, взаимодействуя с акционерами компании, руководствуются принципами равного отношения ко всем акционерам вне зависимости от количества принадлежащих им акций. На этих же принципах мы в компании выстраиваем систему информационной прозрачности и взаимного уважения. **М**

Перезагрузка

В 2018 году была завершена модернизация всех трёх нефтеперерабатывающих заводов Казахстана. Произошла, по сути, масштабная реновация всей нефтеперерабатывающей отрасли. Каковы же ключевые итоги проекта обновления мощностей отрасли, потребовавшего значительных инвестиций и ресурсов, трудовых затрат?

По словам заместителя председателя Правления АО НК «КазМунайГаз» Данияра Тиесова, на сегодняшний день технологическая модернизация трёх нефтеперерабатывающих заводов полностью завершена. Кроме изначально планируемых мероприятий, в период осуществления модернизации был построен также завод по производству битума в Актау – Caspi Bitum – четвертый актив в «обойме» нефтепереработчиков. По словам Д.Тиесова, основной итог проведенной модернизации состоит в увеличении производства нефтепродуктов при том же объеме нефти, который раньше шел на переработку и будет идти в будущем. Стало больше производиться бензина, дизельного топлива, керосина.

– По бензину мы увеличиваем производство в два раза. До модернизации и постройки завода мы могли произвести при полной загрузке завода примерно до 3 млн тонн бензина. Сейчас мы можем произвести порядка 5 млн тонн, – рассказывает Д.Тиесов. – Раньше мы производили бензин с низким октановым числом, 76-й бензин, 80-й бензин. Сейчас весь бензин, который выпускается на отечественных нефтеперерабатывающих заводах октановым числом 92 и выше, то есть 92-й, 95-й, 98-й. Если будет такая потребность, то мы можем производить и 100-й, и 102-й бензин.

Республика Казахстан
на 100 %
обеспечена
отечественными
нефтепродуктами

Ещё один из немаловажных итогов, по мнению Д.Тиесова, это то, что весь бензин стал соответствовать международным экологическим стандартам Евро-4, Евро-5. На территории Таможенного союза эти классы называются К4 и К5. Это значит, что обеспечено производство продукта с низким содержанием серы и вредных канцерогенных веществ, это благотворно влияет в целом на экологическую обстановку в стране.

Руководитель блока переработки КМГ подчеркивает, что на сегодняшний момент НПЗ Казахстана не только закрывают потребность в бензине, но и имеют избыточный объем, который может использоваться для экспорта.

При текущих мощностях и росте потребления, который есть в стране, при том запланированном росте ВВП, который будет при увеличении численности населения, потребности страны «закрываются» без каких-либо дополнительных работ до 2030-го года. Авиакеросин ранее производил только шымкентский завод. Сейчас возобновлено производство авиакеросина на всех трёх нефтеперерабатывающих заводах. Теперь авиакеросина производится больше, чем потребляет вся авиация, включая гражданскую, транзитную авиацию, военную, авиацию спецназначения. Плюс появился профицит – ежемесячно порядка 10-15 тыс. тонн.

Правительством решается вопрос о возможности вывозить нефтепродукты за пределы

Инвестиции в модернизацию трех НПЗ составили порядка 6,5 млрд. долларов США

Казахстана и продавать их на внешних рынках. Чтобы решить этот вопрос, необходимо завершить ряд межгосударственных процедур, в частности с Российской Федерацией, подписать соответствующие соглашения с Таможенным союзом. Все эти меры дадут возможность нарастить перерабатывающие мощности, увеличить прибыль, привлечь больше валютных ресурсов в Казахстан.

Говоря о формировании цен на топливо, Д.Тиесов сравнивает доходы от продажи сырой нефти на экспорт и от переработки сырья внутри страны. Он считает, что если доход от внутренней нефтепереработки будет ниже, чем от экспорта сырой нефти, то это будет препятствием для развития собственного производства, собственной переработки и нефтехимии. Сейчас он ниже, и выгоднее экспортировать сырую нефть, чем перерабатывать на казахстанских НПЗ.

– Вот это один из ключевых индикаторов, которым мы должны заняться. То есть наша задача – поднять доходность от внутренней нефтепереработки, чтобы доходы были сопоставимы с экспортом сырой нефти. Если мы этой задачи добьемся, то тогда перерабатывать на внутреннем рынке будет не хуже, чем экспортировать нефть. А это говорит о том, что наши заводы будут полностью загружены нефтью. Тогда можно будет развивать производство. После модернизации

мы существенно подняли доходность за счёт улучшения глубины переработки. Ждем возможности открыть экспорт.

В 2019 году существенных изменений по цене на внутреннем рынке не ожидается. Он считает, что открытие экспорта позволило бы загрузить заводы и наоборот – разгрузить переполненные бензином хранилища. Тогда окупятся \$6,5 млрд инвестиций, вложенных в масштабную модернизацию нефтеперерабатывающих мощностей страны.

Говоря об интересующем общественность вопросе строительства четвертого НПЗ, Д.Тиесов уверяет – остро он не стоит, по крайней мере, до 2025 года. Для объективного изучения переработчики КМГ совместно с Минэнерго РК пригласили известные иностранные консалтинговые компании – BCG – Boston Consulting Group и специализирующуюся на нефтехимии французскую Aхens. Независимая оценка рынка и его перспектив, другие исследования, сделанные иностранными аналитиками, показали – на сегодняшний момент четвертый НПЗ не нужен – с оговоркой «в случае, если действующие заводы будут загружены и будут развиваться соответствующим образом».

– Анализировались различные факторы, взаимное влияние различных отраслей, наш транзитный потенциал с учётом развития дорог Западная Европа – Западный Китай, железнодорожный транспорт. И вот к какому выводу пришли эксперты: на текущих мощностях, при полной загрузке заводов бензином и дизельным топливом, незначительный дефицит (это меньше 100 тыс. тонн) будет только в 2032 году. Это очень маленькая цифра – скажем, когда у нас возник дефицит, мы только бензина завезли из России в объеме миллион тонн. По авиакеросину до 2040 года у нас нет необходимости по увеличению мощностей. С учётом нашего опыта проведения модернизации, с учётом периода строительства, поиска финансирования, определения партнеров – весь этот цикл занимает порядка 7 лет. Соответственно, неправильно говорить, что не надо строить четвертый НПЗ. Мы убеждены, что этот вопрос возникнет не раньше 2025 года. Это не говорит о том, что четвертый завод вообще не будет

строиться. Просто вопрос можно отложить до 2025 года.

С нескрываемой гордостью Д.Тиесов говорит о построенном в 2014 году по программе ГПФИИР заводе по производству битума Caspi Bitum, считая проект самым успешным в рамках данной программы.

– Завод на сегодняшний момент перерабатывает порядка 800-900 тыс. тонн нефти. Производит порядка 350-400 тыс. тонн битума с учётом имеющихся у нас мощностей на павлодарском заводе, Алматы и на заводе, который у нас есть в Туркестанской области. Мы на 100% закрываем битумом собственные потребности. Теперь другой вопрос – а что делать дальше? Мы хотим на этом заводе производить высококачественный битум, и продавать его, в том числе, за пределами страны. Производство битума носит сезонный характер – до того периода, пока погода позволяет, на дорогах ведётся работа, есть потребность в продукте. Если перейти на производство высококачественного продукта, то его можно экспортировать. Экспорт – это добавленная стоимость, это валюта. Это развитие промышленности.

По результатам маркетингового исследования незначительный дефицит возникнет только в 2032 г.

Закончив модернизацию по «железу», по технологиям, отмечает Д.Тиесов, переработка находится в активной фазе по модернизации бизнес-процессов и обучению персонала. Современное оборудование и современные технологии требуют квалифицированных специалистов, требуют новых методов менеджмента, новых подходов. **AI**

Итоги модернизации трех НПЗ

тыс.тонн

	До модернизации	После модернизации	Потребление в РК	Избыток нефтепродуктов
Объем переработки нефти	14 157	17 500		
Автобензины, в т.ч.:	2 951	5 426	4 278	+1 148
АИ-80	327	0	0	-
АИ-92/АИ95/АИ-98	2 624	5 426	4 278	+1 148
Дизельное топливо	3 979	5 340	5 022	+318
Авиатопливо	301	900	661	+239
Экологический класс Н/П	К-2	К-4, К-5		

Білім. Тәжірибе. Мүмкіндік.

Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» мақаласында «Әрбір адам, соның ішінде, әсіресе, жастар белгілі бір кәсіптік саладан өз болашағын көргісі келетіндігін мойындау қажет. Бұл – өте қалыпты жағдай. Өйткені адам өзінің қайда бет алғандығын анық көрген кезде ғана биікке қарай күш-жігермен ұмтылады» деп айтқан еді. Еліміздің Тұңғыш Президенті осы өзекті мәселені шешуде дуалды кәсіби білім беруді дамытудың маңызды екеніне де назар аударған болатын.

Ал бүгінде еліміздің мұнай-газ өнеркәсібіне тың технологиялар енгізіліп, бизнес-процестерді трансформациялау кезеңі жүріп жатыр. Салаға өндірістегі «ақылды» жүйелерді басқара алатын мамандар қажет. Осыған байланысты елімізде заман талабына сай білімді, озық технологияларды жетік меңгерген, бәсекеге қабілетті мамандар даярлауда техникалық және кәсіптік білім беретін оқу орындарына үлкен міндеттер мен талаптар жүктеліп отыр. Осы оқу орындары болашақ еңбек ресурстарына жаңа дағдыларды үйрету үшін дуалды оқу жүйесіне көшуде.

Дуалдық оқыту жүйесі дегеніміз – теорияны өндіріспен ұштастырып оқыту технологиясы. Ол алғаш рет Германияда пайда болды. Дуалдық оқыту жүйесінің тиімділігі тәжірибеде дәлелденген. Бұндай бағдарламаларды әлемнің жетекші компаниялары пайдаланып келеді.

Бұл жүйе «ҚазМұнайГаз» компаниялары тобында да кеңінен қолданысқа енгізілуде. Бүгінгі таңда «ҚазМұнайГаз» компаниялары мамандарды дайындауда дуалдық оқыту жүйесі және студенттердің ақылы өндірістік тәжірибесін ұйымдастыру бойынша еліміздің жоғары және орта-арнаулы оқу орындарымен әріптестік қарым-қатынас орнатты. Бұл бірінші кезекте компанияға білім мен тәжірибені ұштастырған жас мамандарды тартуға септігін тигізеді. Ал жастарға еліміздегі жетекші компанияларға жұмысқа орналасуға мүмкіндік бермек.

Айталық, «ЕмбімұнайГаз» АҚ өндірістік алаңдарында дуалды оқу жобасы басталған уақытынан бері 100-ге жуық студент оқудан өтіп, бүгінде оның 35-і жұмысқа қабылданды.

Жастар жылы аясында «ҚазТрансОйл» компаниясы ҚР Білім және ғылым министрлігімен бірлесіп, студенттер үшін арнайы жоба әзірледі. «ҚазТрансОйл» өндіріс нысандарында еліміз бойынша 400 студент ақылы тәжірибеден өтіп, кәсіби дағдыларын шыңдайтын болады.

Павлодар мұнай-химия зауыты да мұнай өңдеу саласы үшін білікті жас кадрларды даярлап, жұмысшы мамандықтардың тапшылығы мәселесін шешуде өз үлесін қосып келеді.

Қазақстан-Британ техникалық университетінің студенттері «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясының шетелдегі активі – «KMG International»-дың Румыниядағы «Petromidia» зауытында бір жарым ай бойы тәжірибеден өтіп, мұнай өңдеу өндірісінің қыр-сырын меңгеріп шықты.

Дуалды оқыту: кеше – студент, бүгін – мұнайшы

«ЕмбімұнайГаз» АҚ мұнай-газ саласында «Дуалды оқыту» бағдарламасын енгізген алғашқы кәсіпорындардың бірі болып саналады.

Жоба жүзеге аса бастаған 2015 жыл мен 2019 жылдың 1-тоқсаны аралығында 97 тәлімгер (Атырау мұнай-газ университеті мен «АРЕС PetoTechnic» колледжінің, Уфа мемлекеттік мұнай техникалық университетінде білім алып жатқан Қазақстан азаматтары) өндірістік алаңдарда тәжірибеден өтті. Оқу бағдарламасын сәтті аяқтаған студенттер «Ұңғымаларды зерттеу операторы», «Мұнай-газ өндіру операторы», «Техникалық қондырғының операторы», «Бақылау-өлшеу құралдары және автоматика дәнекерлеушісі» мамандықтары бойынша квалификацияға ие болды.

Аталған кезең аралығында тест сынағынан жоғары балл жинаған 40 студент Компанияға жұмысқа қабылданды. Бүгінгі таңда 39 студент оқуын жалғастыруда, олардың 19-ы – Атырау мұнай-газ университетінен, 20-ы – «АРЕС PetoTechnic» колледжінен. Осындай мүмкіндікке ие болғандардың бірі – Нұрлан Советханов.

– Туған жерім Өскеменде 11 сыныпты бітіргеннен кейін, мен білімді қай жерде жалғастыратынымды таңдадым. Бақытыма орай, сол кезде «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ Республиканың мұнай-газ саласы бойынша жас мамандарды даярлау үшін гранттар бөлді. Шығыс Қазақстан облысына сол кезде 5 квота бұйырған еді. Мен «Мұнай және газ саласы бойынша кен орындарын пайдалану» мамандығы бойынша «АРЕС PetoTechnic» жоғары колледжіне ағылшын тілінен де, емтиханнан да сәтті өттім. Анам мемлекеттік қызметкер екендігін және туыстарымның бірде-біреуі мұнай өнеркәсібінде жұмыс істейтінін атап айтқым келеді. Оқудың соңғы курсында мен Компаниядағы дуалды оқытуға таңдалдым. Алты ай бойы «ЖайықмұнайГаз» МҒӨБ-нің Оңтүстік-Батыс Камысты кен орнында тәжірибеден өтіп, «АРЕС PetoTechnic» жоғары колледжін

бітіргеннен кейін арнайы тестілеу нәтижесінде осы компанияға жұмысқа қабылдандым. Қазір «ҚайнармұнайГаз» МҒӨБ-нің Молдабек кен орнында ғылыми-зерттеу бөлімінің операторы болып жұмыс істеймін. Вахталық кезекті демалыс уақытында Қазақстан-Британ техникалық университеті мен «АРЕС PetoTechnic» жоғары колледжінің бірлескен жобасы негізінде аталған колледж базасында жоғары білім алу үшін оқып жүрмін, – дейді компанияның жас қызметкері Нұрлан Советханов.

Бүгінгі күні дуалды оқыту жүйесі техникалық мамандарды даярлаудың ең тиімді әдістердің бірі болып табылады. Жоба жүзеге аса бастаған кезең аралығында бұл бағдарламаның оқу үрдісінде теория мен тәжірибені біріктіруге мүмкіндік берді. Кәсіпорын үшін бұл персоналды дайындау, қызметкерлерді іздеу және іріктеу, оларды қайта даярлау және бейімдеу үшін көзделген шығындарды азайту мүмкіндігі. Студенттер үшін – бітірушілерді нақты жұмыс жағдайына бейімдеу және оқу бітіргеннен кейін мамандық бойынша табысты жұмыс істеу мүмкіндігі.

Оқу орнын аяқтаған соң студенттерге дипломмен қоса оператор мамандығы бойынша жұмыс жасағанын куәландыратын еңбек кітапшасы тапсырылады. Жоба кесте бойынша жүзеге асады: студенттер 14 күн бойы вахталық әдіспен кен алаңдарында тәжірибе жинақтаса, 14 күнде өз білім ордаларында теориялық білім алады. Жоба шеңберінде тағылымгерді оқыту, тамақтандыру, жатын орынмен, арнайы киіммен және өтемақы төлемдерімен қамту шығындарын «ЕмбімұнайГаз» АҚ өтейді.

ҚазТрансОйл жастарға демеу көрсетуде

«ҚазТрансОйл» АҚ өндірістік нысандарына биыл 400 студент ақылы тәжірибеден өтеді. Бұл ауқымды жоба алдағы 5 жылға жоспарланған. Жас ұрпақты қолдау жөніндегі бастама Қазақстанда Жастар жылын өткізуге орайластырылған. Шараның басты мақсаты – мұнай құбыры саласындағы жас мамандардың жаңа буынын тәрбиелеу, жастарға жазғы демалыс кезінде тәжірибесін шыңдап, табыс табуға мүмкіндік жасау. Бұл жөнінде «ҚазТрансОйл» АҚ мен ҚР Білім және ғылым министрлігі бірігіп арнайы келісімшарт жасады. Өзара түсіністік пен ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қою рәсімі Нұр-Сұлтан қаласындағы Орталық коммуникациялар қызметінің алаңында өтті.

ҚР Білім және ғылым вице-министрі Фатима Жақыпованың айтуынша, меморандум жоғары білікті және бәсекеге қабілетті мамандарды даярлауға бағытталған.

«ҚР Білім және ғылым министрлігі жоғары оқу орындарымен бірлесіп отырып, еліміздің жетекші кәсіпорындарында студенттердің кәсіби тәжірибесін ұйымдастыру бойынша шаралар қабылдайды. Біз болашақ мамандарға бастапқы жұмыс тәжірибесін алуға, практикалық дағдылармен өзара байланыста теориялық білімді жақсы қабылдауға бағытталған кәсіпорындар мен ұйымдардың жаңа бастамалары мен ұсыныстарын қолдаймыз», – деп атап өтті брифингте ҚР БҒМ өкілі.

Жоба шеңберінде «мұнай-газ ісі» мамандығы бойынша бейінді жоғары оқу орындары мен колледждердің оқушылары мұнай тасымалдау компаниясының кәсіпорындарында ақылы өндірістік тәжірибеден өте алады. Жоғары оқу орындарының студенттері үшін төлем мөлшері 100 000 теңгеден 120 000 теңгеге дейін болады. Колледж оқушылары практикадан өту аймағына байланысты 70 000-нан 80 000 теңгеге дейін алады.

«ҚазТрансОйл» АҚ бас директоры Димаш Досановтың айтуынша, компанияның өндірістік бөлімшелері базасында мұнай-газ ісінің болашақ мамандары мұнай құбыры көлігі қызметінің ерекшеліктерімен және оның мамандықтарымен таныса алады.

Путь в профессию: опыт KMG International

В этом году на НПЗ «Petromidia» Нэводарь компании KMG-International в Румынии практику по дуальной системе прошли студенты Казахстанско-Британского технического университета. Стажеры ознакомились с работой каждого производственного блока «умного» НПЗ.

«К нам относились как к будущим профессионалам. Стажировка на НПЗ Petromidia помогла мне определиться с будущей специализацией. Я хочу работать химиком-инженером и развиваться в этой сфере», – говорит студентка 4-го курса КБТУ Айжан Аманжолқызы.

Выпускники научно-образовательного Центра химической инженерии КБТУ изучили процессы подготовки и дистилляции сырой нефти, гидроочистки бензинов, производства полиэтилена и полипропилена, контроля качества продукции в научной лаборатории Rompetrol, а также логистику НПЗ в порту Констанца.

«Мы узнали много нюансов по нефтепереработке и нефтехимии. Думаю, как профессионалы мы стали на порядок выше. В этом году я заканчиваю обучение и мне хотелось бы найти работу в Атырауской области, допустим, на Тенгизе, КРІ или АНПЗ», – рассуждает студент 4-го курса КБТУ Алихан Нурдаулет.

КБТУ активно взаимодействует с НПЗ и профессиональными объединениями. Среди них – Казахстанская ассоциация организаций нефтегазового и энергетического комплекса «KAZENERGY», которая выступает администратором ряда грантовых программ на обучение, включая именные стипендии компаний Shell, Chevron и Schlumberger для студентов нефтегазовых специальностей.

«Наша ассоциация выступает координатором и инициатором целого ряда стипендиальных и грантовых проектов в Казахстане и за рубежом, нацеленных на подготовку квалифицированных кадров для нефтегазовой отрасли страны. Мы сотрудничаем со всеми профильными вузами РК. Полагаю, стажировка выпускников КБТУ на казахстанском заводе в Румынии интересна и полезна для будущих специалистов с точки зрения трансферта знаний и обмена опытом», – отмечает исполнительный директор «KAZENERGY» по развитию человеческого капитала Ляззат Ахмузина.

Садуохас Мералиев, главный операционный директор группы KMG: «Казахстанский нефтегазовый актив в перспективе планирует расширять программы стажировок для студентов отечественных вузов. В этом году на преддипломную практику мы взяли 10 студентов КБТУ, в перспективе мы доведем эту цифру до 50 человек. Причем это будут студенты не только из профильных направлений, но и других специальностей. К примеру, IT, трейдинг, маркетинг, финансы», – поясняет Садуохас Мералиев.

По его словам, также ежегодно на НПЗ Petromidia проходят практику и обучение более 100 студентов из румынских профильных вузов.

Трансферт технологий

Помимо программ подготовки студентов европейское подразделение KMG активно делится компетенциями и суже опытными специалистами. В разные годы в Rompetrol проводили

Олар мұнай айдау стансаларының операторлары, мұнай-химия талдауының лаборанттары, электромонтерлер, құбыржолдар, автоматтандырылған басқару жүйелері мен телекоммуникациялар, мұнай құбырларын пайдалану және техникалық қызмет көрсету жөніндегі мамандар және басқалар.

«Тәжірибе қорытындысы бойынша үздік нәтижелері бар түлектер компаниядағы бос лауазымдарға орналасуға мүмкіндік алады. Біз өндірістегі бос орындар резервін жасақтаймыз. Жобаға еліміздің 12 аймағында өз қызметін жүргізетін 10 өндірістік бөлімше қатысады», – деді компания басшысы.

«ҚазТрансОйл» компаниясының жастар тәжірибесі жөніндегі бастамасына қатысатын жоғары оқу орындары – Назарбаев Университеті, Қазақстан-Британ Техникалық Университеті, Қ.Сәтбаев атындағы университет, Атырау мемлекеттік мұнай және газ университеті, Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті, А.Жұбанов атындағы Ақтөбе мемлекеттік университеті, Ш.Есенов атындағы Ақтау мемлекеттік университеті, С.Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті, Ө.Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті, Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті, М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті.

Сондай-ақ С.Мұқашев атындағы Атырау политехникалық колледжі, С.Өтебаев атындағы Жылыой мұнай және газ технологиялық колледжі, Орал мұнай, газ және салалық технологиялар колледжі, Х.Өзбекғалиев атындағы Маңғыстау политехникалық колледжі, О.Тұрмағамбетұлы атындағы Жаңаөзен мұнай және газ колледжі, С.Торайғыров атындағы Павлодар университетінің жанындағы колледж, Жезқазған индустриалды-гуманитарлық колледжі, Жезқазған бизнес және көлік колледжі, Қарағанды политехникалық колледжі, Алакөл гуманитарлық-техникалық колледжінің шәкірттері ақылы тәжірибеден өте алады.

стажировки для инженерного состава таких компаний как Agip KCO и Kazakhstan Petrochemical Industries Inc. Сотрудники этих организаций обучались в Румынии технике безопасности, эксплуатации технологических установок, управлению процессами и аппаратами, а также лабораторным исследованиям.

Наряду с этим компания постоянно обменивается опытом со специалистами Атырауского и Павлодарского нефтезаводов и другими дочерними компаниями Группы «КазМұнайГаз». В основном в сфере цифровизации и промышленного ИТ, поскольку KMG International внедряет более 100 ИТ-проектов по всем направлениям бизнеса.

Есть также опыт прямого трансферта технологий из Румынии в Казахстан. Инженеры «KazMunayGas International» осуществляли строительство и ввод в эксплуатацию установки изомеризации легких бензинов на Павлодарском нефтехимическом заводе.

Напомним, масштабная модернизация НПЗ «Petromidia» была проведена в 2008-2012 годах. За это время были построены и модернизированы 9 промышленных объектов, благодаря чему мощность завода увеличилась с 3,8 до 5,9 млн. тонн сырой нефти в год.

На данный момент на НПЗ «Petromidia» полным ходом идет «оцифровка» производства и автоматизация бизнес-процессов. В компании называют этот этап технологической «доводкой» завода до новых максимумов. И чем более активно отрасль в стране и мире уходит в диджитал-среду, тем более актуальной становится практика быстрой передачи знаний и подготовки для Казахстана инженерных кадров, умеющих работать с инструментами Industry 4.0.

Тандем производства и профобразования

Анна ГРОНСКАЯ

Пионерами внедрения системы дуального образования в системе КМГ стал Павлодарский нефтехимический завод в сотрудничестве в Павлодарским химико-механическим колледжем в рамках пилотного проекта Фонда национального благосостояния «Самрук-Казына».

Стартом к организации такой формы обучения на базе завода и колледжа послужило Послание Президента Нурсултана Назарбаева народу Казахстана «Стратегия «Казахстан-2050»: новый политический курс состоявшегося государства». В нем Глава государства наметил пути по реформированию профессионального образования и улучшения системы подготовки специалистов для всех отраслей экономики. Главная роль отводилась тесному сотрудничеству производств и учебных заведений. Так Казахстан стал преемником широко распространенной в индустриально развитых странах Европы дуальной модели профессиональной подготовки кадров.

Согласно основному принципу дуального образования, профессиональное обучение проводится большей частью не в учебном заведении, а на предприятиях. Большую часть времени (70-80%) «дуальщики» должны проводить на производстве, и только 30-20% – за партами учебного заведения. В случае с ПНХЗ удобным для организации обучения стал расклад по времени – 60% и 40%. А это значит, что 3 дня в неделю студенты ПХМК учатся на предприятии и 2-3 дня – в колледже. Хотя графики обучения могут быть разными: дуальная модель предполагает гибкий подход.

Треть учебных программ при дуальном обучении охватывает общеобразовательные дисциплины и две трети – предметы по специальности. При этом срок обучения «в дуали» может варьироваться: обычно он составляет от 2 до 3,5 лет (так на ПНХЗ), но некоторые начинают прямо с 1-го курса. В разных государствах финансовую поддержку этой форме обучения оказывают или государство (в России), или Ассоциация работодателей (в Германии), или сам работодатель (так на ПНХЗ).

С сентября 2013 года на практику по дуальному обучению принимаются учащиеся колледжа по основным профильным специальностям – технология переработки нефти и газа, техническое обслуживание и ремонт оборудования.

Для внедрения новой системы обучения одновременно на предприятии и в колледже были разработаны учебные программы, внесены изменения по количеству часов теоретического и практического обучения, определены виды практики. Организовано обучение непосредственно на рабочих местах, на учебном полигоне и в учебной лаборатории завода. Учащимся за дни работы на предприятии установлена заработная плата в размере 55 680 тенге.

За всеми учащимися закреплены наставники. На ремонтно-механической базе завода создан учебный полигон, максимально приближенный к реальным условиям работы. Полигон оснащен соответствующим оборудованием (столы, стеллажи, слесарный инструмент), передвижным порталным краном, столом для сварщика. На учебном полигоне практиканты имеют возможность освоить навыки по ремонту технологического оборудования, запорной арматуры, изучить их конструктивные особенности, принципы работы.

На базе ЦЗЛ оборудована учебная лаборатория, где практиканты, будущие технологи, имеют возможность учиться работать на современном лабораторном оборудовании. В учебном центре завода проводится обучение учащихся с использованием мультимедийных обучающих комплексов с визуализацией в 3D всех технологических процессов на предприятии. Для эффективного обучения учащихся практическим навыкам и умениям по избранной профессии в структурных подразделениях завода созданы оплачиваемые рабочие места. Для качественного проведения учебного процесса проведена большая работа по укреплению материальной базы колледжа: введены в эксплуатацию механическая мастерская, лаборатории химического анализа, аудитории и конференц-зал. Также завод передал колледжу для проведения лабораторно-практических работ химическую посуду и реактивы. Общая сумма капитальных вложений на ремонт колледжа составила свыше 35 млн. тенге. Всего с момента старта программы в 2013 году в рамках дуальной программы было обучено 129 человек. При этом программа показала свою эффективность – на завод по конкурсу было принято 104 человека (81% обученных).

С 2018 года завод также начал сотрудничество с Павлодарским государственным университетом им. С.Торайгырова по дуальному обучению студентов, начиная с 3 курса обучающихся по образовательной программе «Нефтегазовое дело» с траекторией обучения «Техническое обслуживание и ремонт оборудования в нефтегазовой и нефтехимической отраслях». Было принято 15 студентов университета, пересмотрены учебные программы, внесены изменения по количеству часов теоретического и практического обучения, где 70% времени обучения должно проводиться в вузе, 30% – на заводе. **NI**

Маңғыстау жастары: сөзден іске көшу керек

22 мамырда Ақтау қаласындағы Әлеуметтік өзара ықпалдастық және коммуникация орталығының со-working кабинетінде «ҚазМұнайГаз» компаниялар тобына кіретін Маңғыстау облысындағы кәсіпорындарының жас маман кеңестерінің белсенді мүшелері «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ адам ресурстарын басқару жөніндегі басқарушы директоры Дәулетжан Хасановпен кездесті.

Жастар саясатының мәселелеріне тоқталған Дәулетжан Хасанов ұлттық компания 2014 жылдан бері осы қызмет бағытын барынша белсене әрі жүйелі дамытып келе жатқандығын атап айтты:

– Жалынды жастар – бұл компаниямыздың болашағы, ал Маңғыстау – ең ірі өндіру және сервистік кәсіпорындарымыз жұмыс істейтін біздің басты өндірістік өңіріміз болып табылады. Осы аймақтың жас мамандарынан келіп түсетін барлық тың идеялар мен ұсыныстарды біз жан-жақты зерттеп, оларды ҚМГ жүйесіндегі өндіріс тиімділігін арттыру, корпоративтік мәдениетті жоғарылату және әлеуметтік жағдайды жақсарту үшін пайдалануға мүдделіміз.

Басқарушы директор Маңғыстау аймағының жас мамандар кеңестері атқарған жұмыстарына жоғары баға беріп, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ кадр саясатының негізгі бағыттары және оның ішіндегі жас қызметкерлердің маңызы туралы баяндады.

Белсенді жастар өз кезегінде тәжірибе алмасу қажеттілігі, жастарды толғандыратын мәселелерді сараптау мен талқылау мүмкіндіктері жөнінде айтты.

Маңғыстаудағы жастар кеңесінің өкілдері өндірістік процестерді, басқару сапасын және әлеуметтік қамсыздандыруды жақсартуға қатысты өздерінің бірнеше ұсыныстарын ортаға салды. Атап айтқанда, жас өнертапқыштарға ҚМГ-Инжиниринг компаниясының ҚазмұнайгазҒЗЖИ Ақтаудағы филиалының ғылыми зертханасын инновациялар мен рационализаторлық ұсыныстарды енгізу алаңы ретінде пайдалану үшін беру идеясы айтылды. Тағы бір ұсыныс Маңғыстау өңірінде ұлттық спорт түрлері бойынша спартакиада өткізу идеясына қатысты болды.

Естеріңізге сала кетейік, осы жылдың наурыз айында Нұр-Сұлтан қаласында «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ жас мамандар кеңестерінің жиналысы өтіп, оған 40 еншілес және тәуелді ұйымдардан 80-нан астам жас маман жиналған болатын. ҚМГ тобының түрлі компанияларында еңбек ететін 7 жас қызметкер Жастар ісі жөніндегі кеңеске мүше болып сайланды. Қазіргі таңда ҚМГ компанияларында 29 жасқа дейін 26 мыңнан астам адам еңбек етеді, бұл барлық өндіріс алаңдарында жұмыс істейтін қызметкерлердің 32 пайызын құрап отыр. **NI**

Өзен кенорнына **55** ЖЫЛ

Биыл «Өзенмұнайгаз» акционерлік қоғамының құрылғанына 55 жыл толып отыр. Өзен – бұл қазақ мұнайы тарихында өз қолтаңбасы бар ірі кен орын. Қазіргі таңда «Өзенмұнайгаз» АҚ-ға қарасты 16 құрылымдық өндірістік басқарма бар. Оның төртеуі мұнай-газ өндіру басқармасы, ал, өзге басқармалар өндіріске қосымша сервистік қызмет көрсетеді. Компанияда 9 000-нан аса адам еңбек етеді. Кәсіпорын Өзен және Қарамандыбас кенорындарын игеру үстінде.

1964

Наурыз айында болашақ мұнайшылар қаласы **Жаңаөзеннің алғашқы қазығы қағылды.**

Сәуір айында тұңғыш рет **Өзен мұнай-газ өндіру кәсіпшілігі құрылып**, оның алғашқы басшысы болып Рахмет Өтесінов тағайындалды.

1965

Өзен кенорнынан **1 миллион тонна** мұнай өндірілді.

«Джебраил» танкерімен 3 мың тонна Волгоград бағытына тасымалдады.

Өзен кенорнында газ қабаттарының табиғи газын дайындау жөніндегі **тұңғыш қондырғы** іске қосылды.

Аэропорт құрылысы басталды.

10-шілдеде Атырау мұнай өңдеу зауытына **Өзен мұнайы алғашқы эшелонмен жөнелтілді.**

Осы жылы **334 мың тонна** мұнай өндірілді.

1966

1967

1968

1970

1971

1973

Телевизиялық хабарларды қабылдағыш ретранслятор іске қосылды.

Өзен мұнай өндіру басқармасында 50-ден астам ұлт өкілдері жұмыс істеді.

Ұзындығы **1 500 шақырымдық** Өзен-Атырау-Куйбышев ысытылған мұнай айдайтын құбыр құрылысы басталды.

Өзен кенорнынан **200 миллион тонна** мұнай өндірілді.

1985

«Мұнайшы» мәдениет сарайының құрылысы аяқталды.

1980

600 орындық «Жалын» кинотеатры ашылды.

Тәулігіне 15 000 тонна сүт тағамдарын шығаратын сүт зауыты іске қосылды.

1975

Өзен мұнайшылары **100 миллион тонна** мұнай өндірілді.

1981

Өзен кенорнынан **150 миллион тонна** мұнай өндірілді.

1976

Өзен кенорнын дамыту үшін қаражат беру туралы ҚР Үкіметі мен Дүниежүзілік банк арасында келісімге қол қойылды.

1994

2004

«Өзенмұнайгаз» АҚ болып қайта құрылды.

1250 орындық жаңа автостанция іске қосылды.
Жаңаөзен қаласына Неке сарайын сыйға тартты

1996

«Өзенмұнайгаз» ААҚ және «Ембімұнайгаз» ААҚ қосылуы нәтижесінде «Қазмұнайгаз» Барлау Өндіру» АҚ құрылды.

2012

2014

«Өзенмұнайгаз» өндірістік бірлестігі-ашық акционерлік қоғамы болып қайта құрылды.

Қамқорлық – өнімді жұмыстың кепілі

«Ембімұнайгаз» АҚ-ға қарасты «Жайықмұнайгаз» мұнай-газ өндіру басқармасының Оңтүстік Шығыс Қамысты кен орнында 10 бірлік арнайы техникаға арналған гараж-тұрағының ашылу салтанаты өтті. Шараға Компания басшылығы, ардагер мұнайшылар және басқарма ұжымы қатысты.

Гараж-тұрағының ашылуында сөз алған «Ембімұнайгаз» АҚ Басқарма төрағасы Әнуар Жақсыбеков жалпы Компания бойынша атқарылған жұмыстарға қысқаша тоқтала кетті.

– Компания үшін маңызды саналатын құндылығымыз – жұмысшылардың қауіпсіз ортада алаңсыз еңбек етулеріне жағдай жасау. Біздің күнделікті жұмысымыз осы мақсатпен басталады. Бүгінгі таңда Ембі кен алаңдары заманауи өндіріс және әлеуметтік нысандармен толықтай қамтылуда. Соңғы 5 жылда «Жайықмұнайгаз» өндірістік басқармасының Оңтүстік Шығыс Қамысты кен алаңында 30 орындық жатақхана, Жаңаталап кенішінде 50 орындық асхана, С.Балғымбаев кенішінде 150 орындық асхана пайдалануға берілді.

2018 жылы С.Балғымбаев кен алаңында 3 бірлік ұңғымаларды жерасты жөндеу көтергіші арнайы техникасын жөндеуге арналған гараж құрылысы аяқталса, осы алаңда тағы да 24 бірлікке арналған гараж-тұрағы жақында пайдалануға беріледі. Енді, міне, олардың қатары Оңтүстік Шығыс Қамысты кен алаңындағы 10 бірлікке арналған гараж-тұрақпен толығып отыр. Мұның барлығы қарапайым еңбек адамының жұмысын жеңілдетуге арналған шарамыз, – деді өз сөзінде ЕМГ басшысы.

Сонымен қатар, Әнуар Еркінұлы, Ембінің өндірісшілік жолдарының сапасын жақсарту күн тәртібінде тұрған өзекті жәйттің бірі екенін де айта кетіп, осы бағытта «Жайықмұнайгаз»

мұнай-газ өндіру басқармасы бойынша нәтижесін тапқан шараларға тоқталды.

Соңғы 5 жылда С.Балғымбаев – Оңтүстік Батыс Қамысты кен аралық 17,541 шақырымдық өндірісшілік жол, Оңтүстік Батыс Қамысты – Оңтүстік Шығыс Новобогат кенаралық 14,573 шақырымдық жол, Оңтүстік Батыс Қамысты – Оңтүстік Шығыс Қамысты кен аралық 13,9 шақырымдық жол құрылыстары аяқталып іске қосылса, Оңтүстік Батыс Қамысты мен Жаңаталап кен алаңдарындағы тұтас өндірісшілік жол құрылыстарының сметалық-жобалау жұмыстары қолға алынып отыр. 2018 жылы Балғымбаев кен алаңындағы өндірісшілік жолдардың жобалық-сметалық құжаттамасы жасақталды.

Салтанатты шараға қатысқан «жайық-мұнайгаздық» ардагерлердің атынан сөз алған ардагер мұнайшы, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты Құрмет Төлеуішов бүгінгі

өндірісте нәтижесін тапқан тың жаңалықтарға қуанышын жасырмады.

– Кешегі күндердегі біз көрген қиындықтар бүгінде ұмытылған. Біз тұрған темір вагондардың орнын жайлы да әсем жатақханалар, асханалар алмастырып отыр. Өндіріс те жаңа жабдықтармен, заманауи нысандармен толықтай қамтылған. Басқармадағы кешегі біз еңбек еткен күндердегі ескі көліктің 70 пайыздан астамы жаңартылған. Бүгінде мұнайшылар үшін табысты еңбек етулеріне барлық жағдай бар екенінің куәсі болып отырмыз, – деді сөзінде ардагер мұнайшы.

Жаңа ғимараттың лентасы қиылған соң, Компания басшылығы ардагерлерге гараж-тұрақты аралатып, таныстырды. Ардагерлердің сұрақтарына да толымды жауаптар берілді.

Шара соңы мерекелік дастарханға, концерттік бағдарламаға ұласты. **М**

Елі үшін еңбек еткен жан

Бибігүл БӨБЕКБАЙ

Өзен кенорнының алғашқы игерушілерінің бірі Сәбит Әбенов 1939 жылы Атырау облысы, Махамбет ауданы, Мыңтөбе ауылсоветінде қарапайым шаруаның отбасында дүниеге келген. Әкесі марқұм Сәбиттің мүлдем есінде жоқ. Ол тәй-тәй басып жар жағалап, інісі тоңқандай бастағанда ел азаматтарымен бірге әкесі қан майданға аттанып кете барады. Ол заман бір ер етігімен су кешіп, ат ауыздығымен су ішкен зұлмат кез-тұғын. Анасының әкесін күте-күте көзі талды. Соғыстан соң да, елегізіп есікке қарап отырушы еді. Шешесі қанша зарығып күткенмен әке оралмады, сол кеткеннен мол кетті. Аққенже шешей екі баласын қанаттыға қақтырмай, тұмсықтыға шоқытпай өсірді. Өзі фермада сауыншы болып жұмыс істеді. Таңның атысы мен күннің батысы үй көрмей, жоқтықтың тақсыретін тартып жүрген анасына қатты жаны ашыған Сәбит 9-шы кластан соң, мектепті тастап, ферма жұмысына орналасып, анасының жанына жалау болды. Мектеп ауылдан тоғыз шақырым жерде орналасқан болатын. Ол кезде қазіргідей шұбырып жатқан көлік атымен жоқ. Қысы-жазы қомшасын арқалап, жұпыны киінген бала мектепке қарай жаяу кетіп бара жатар еді... Обалы қанеки, директор шақырып алып, қазіргі заманда білімсіз күнің қараң болады ғой, деп шырылдап, жанашырлық танытты. Жасөспірім Сәбит айтқанынан қайтпады.

«Екі қолым аман болса, аш қалмаспын» – деп мектепке бармай қояды. Ферма деген жұмысы өлсең таусылмайтын, қазандай бұрқ-сарқ қайнап жататын жер екен. Сәбит пішен шабады, шапқан пішенін түйеге артады. Құдық қазады. Өз алдына 60 баспақ алып, бақташы болады. Алғашқы 40 сом жалақы қолына тигенде жүрегі жарылып қуанғаны әлі есінде. Шытырлаған су жаңа ақшаны төкпей-шашпай

анасының алақанына салғанда, қайран жан қуаныштан жылап еді-ау!

Ресейдің Саратов қаласында әскерге кеткен ол құрылыс батальонында аттай 3 жыл қызмет етті. Әскердегі қиындық Сәбиттің жігерін сындыра алмады. Қайта жас жігіт қиындықтарға мойымай, шыңдалып шықты. Әскерден соң, 1962 жылы Донецк қаласындағы «Петров машина жасау зауытында» қалыпшы болып орналасып, онда табан аудармастан 8 жыл жұмыс жасады. 1963 жылы Сәбит отау көтереді. 70-ші жылдары жас отбасы Маңғыстауға оралып, Сәбит Өзен кенорнын игерудегі еңбек жолын 45 топтық қондырғыда қарапайым оператор болып бастады.

«Ол кезде әрбір адам ниетіне, ақыл-парасатына, пайдалылығына, өнегелі ісіне қарай бағаланатын еді», – деп еске алады алыста қалған жылдарын Сәбит ақсақал.

«Жұмысты аса жауапкершілікпен атқарғаным үшін басшылық мені 45-ші топтық қондырғыға шебер етіп тағайындады. Мен қарамағымдағы адамдардан жұмысты қатаң талап ететін едім. Қатаң тәртіпке шыдай алмаған көптеген қызметкерлер менің үстімнен шағым түсіріп, басқа топтық қондырғыларға ауыстыруын сұрап өтініш жазған жайттар да кездесті. Мен әріптестеріме жұмыс уақытында шай ішуге тыйым салған болатынмын», – деп күлімсірейді ардагер-мұнайшы.

Цех басшылығы қай жерде жұмыс ақсап жатса, міндетті түрде сол жерге іскер Сәбитті жіберетін еді. Олар Сәбит барған бойдан білекті сыбанып жіберіп, жұмысты өгіздей өрге сүйрейтініне кәміл сенетін.

Өз орнын білетін, өз кәсібінің шебері, өзгенің дүниесіне араласпайтын Сәбит ұжым арасында өте сыйлы болды. Жұмысқа берілгендігі

сонша, ол тіпті өзіне тиісті демалыс күндері де жұмыс орнынан табылатын. Ол кезде мұнай құбырлары ескі, әлсін-әлсін жарылып, май далаға ағып жатады. Ал Сәбит Әбенов барған топтық қондырғы міндетті түрде жоспарды орындап шығатын еді. Оның жұмысқа деген өлермендігі басшылық тарапынан ескерілмей қалған жоқ. 1981 жылы ҚазКСР Мемлекеттік сыйлығының лауреаты атанып, мұнайшылар күні мерекесі қарсаңында Мәскеуге шақырылып, кез келгеннің тақымына бітпеген оттай қызыл москвичті мініп қайтты.

«Пендешілікті қойсайшы, әлгі көлікті са-тып, үйге жиһаз алдық. Қалған ақшасына бір ұлымды үйлендіріп, бір қызымды ұзаттым. Әлгі Москвичтің пұлы жер дүнианың былғады. Соған қарағанда ол кездегі рубль құнды болған сияқты», – дейді ақсақал ағынан жарылып.

Еңбекті өмірінің мәні деп ұққан еңбекқор жан «Еңбек Қызыл Ту», «Құрмет белгісі» ордендері мен «Еңбек ардагері» медалімен марапатталды. 1994 жылдан бері зейнеткерліктегі ақсақал «Құдай ісіне тосқауыл жоқ қой. Бірнеше жыл бұрын 50 жылдан астам ғұмырының қызығы мен қиыншылығын жетектесіп бірге өткізген қосағымнан айырылып, жетімсіреп қалып отырған жайым бар. Адамға қартайғанда жақсы сөз айтып, жаныңды жадыратып, шүйіркелесіп отыратын қара керек екен», – деп сырын да шертіп өтті.

Ол мағыналы өткен өз өміріне риза, ақша немесе атаққа бола жұмыс жасаған жоқ. Ол еңбектен ғана ләззат, қанағат алатын адамдар қатарына жататын. Бүгінде ұлықты ұлдары мен қылықты қыздарынан немере, шөбере, жиен, жиеншар сүйіп сексеннің сеңгіріне шыққан Сәбит ақсақал Алла Тағалаға мың да бір шүкіршілік айтады.

Бұл дүниеде еншісіне тиген несібесін місе тұтқан ардагер-мұнайшы келешекте пайдасы тиетін игі еңбекке үлес қосқанын мақтаныш етеді. **М**

ҚМГ қызметкерлері ардагерлерге құрмет көрсетті

«ҚазМұнайГаз» компаниясының қызметкерлері 9 мамыр – Жеңіс күні қарсаңында Нұр-сұлтан қаласында тұратын ардагерлерді құттықтап, сый-сияпат жасады.

Қазір бас шаһарда 71 майдангер тұрып жатыр. «ҚазМұнайГаз» компаниясының қызметкерлері біреуін де елеусіз қалдырмай, әр қайсысына ерекше құрмет көрсетіп, бас иіп қайтты. Мұнайшылар жыл сайын «Жеңіс» әлеуметтік-қайырымдылық жобасының аясында осындай акция өткізіп тұрады.

Ақсақал Айдархан Байкенұлы «ҚазМұнайГаз» компаниясының қызметкерлері келетінін алдын ала біліп, тағатсыздана күтіп отырған екен.

«Мен соғысқа 17 жасқа толмай бардым. Бүгінгі 17 жастағы бала майдан алаңына бара ма? Жоқ. Қазір заман басқа. Қоғам басқа. Бейбіт елде тұрасыңдар. Соны бағалай біліңдер. Мен тұңғыш Президенттің қабылдауында болған қадірлі жеті ардагердің бірімін. Мұндай құрметке екінің бірі қол жеткізе алмайды. Айтайын дегенім, Н.Назарбаевтың Қазақстанға сіңірген еңбегі мол, ұмытпаңдар. Өткен ғасырдың аяғында қандай едік, қазір қандай ел болдық», – деді А.Байкен. Ардагер құттықтап келген жастарға батасын берді.

«Қазақойл Ақтөбе» ЖШС-нің жетекші инженері Тахир Шәріп «Біз «ҚазМұнайГаз» компаниясы және Жас мамандар кеңесінің атынан ардагерлерді құттықтауға келдік. Осылай Ұлттық компаниямыздың қызметкерлері еліміздің барлық облыстары мен өңірлерінде жыл сайын осындай акция өткізіп тұрады. Мақсатымыз – соғыс ардагерлерінің жағдайын біліп, оларға көмек көрсету. Біз жастар майдангерлердің ұрпақ үшін жасаған жанкешті жауынгерлік ерлігін еш уақытта ұмытпаймыз. Ұмытуға құқымыз жоқ! Қарттарымызға денсаулық пен қажымас қайрат тілейміз», – деді.

«ҚазМұнайГаз» компаниясының қызметкерлері 98 жасты алқымдаған соғыс ардагері Александр Бабичевті де құттықтап қайтты. Бұл кісі де компанияның ұжымы келетінін біліп, күтіп жүрген екен. Қонақтарын есік аузынан күтіп алып, төрін ұсынды. Қарт қал-жағдайды сұрасқан соң сауалымыздың қандай болатынын іші сезді ме, бірден соғыста басынан кешкен оқиғаларды есіне түсіріп, әңгімесін арыдан бастады.

«Мен әскерге 18 жасымда шақырту алдым. Әлі есімде, сол кезде ауада оқ-дәрінің иісі аңқып тұратын. Отанды қорғау үшін Қазақстаннан миллионға жуық сарбаз аттандық. Украинадағы Курск доғасында шайқасып, Румыния мен Чехословакия

жеріне жеттім. Миномет рота командирлігіне дейін қызмет еттім. Ең қиын кез 1941-1942 жылдар болатын. Сарбаздардың қолында небәрі 10 оғы бар винтовка мен жертаса ғана болатын. Неміс жақындағанда өзіңді және отандастарыңды қорғап қалуың керек. Қандай қиын кездерді бастан кештік десеңіздерші?! Одан бері қанша жыл өтсе де әр сәт есімде. Елімізде соғыс болмасын», – деді Александр Бабичев.

Ұлттық компанияның мамандары құттықтап шыққан ақсақалдардың арасында Мұқан Балапанов та бар. Биыл қария тоқсанның алтауын еңсеріпті. Қонақтар келер алдында аздап қан қысымы жоғарлағаны болмаса, денсаулығы жақсы, сергек жүр. Мұқан Темірғалиұлының 6 баласы, 4 немересі және 4 шөбересі бар. Балалары мен немерелері жиі-жиі келіп, қарайласып тұрады. Бүгін қызы Зәурештің әкесіне келіп, күтім көрсететін күні екен.

«ҚазМұнайГаз» компаниясының қызметкерлері жылда келіп, ерекше құрмет көрсетіп, құттықтап кетеді. Сіздерге біздің отбасымыздың атынан үлкен алғысымды айтамын. Еңбектеріңіз жансын», – деді Зәуреш Мұқанқызы.

Мұқан Темірғалиұлы бір ғасырлық ғұмырында талай қиындықты көрген ақсақал. Бірақ өмірінде қан майданнан асқан сорақы, зұлымдық кез болған емес. Қарт екінші дүниежүзілік соғыста бастан кешкен әр сәтін ұмытпапты.

«Мен Беларусь майданында болдым. Ол жерге өмірі әскерді көрмеген, қолына қару ұстамаған, шалғай жатқан елде болмаған біздерді салып жіберді. Амал жоқ, жауға шаптық. Қаншама адам қыршынан қиылды. Соғысқа дайындық болмаса да, дұрыс қаруланбасақ та ұйымшылдығымыздың арқасында жеңіп шықтық. Сталинградты да көрдім. Минскі топтасуында да болдым. Маңайды қоршап алып, шайқастық. Сонда қайтыс болған кісілердің мәйітін орманға апарып тастай берген, тексеріске барсақ теректің жаны өлік сасиды. Ол иісті ұмытар емеспін», – деді Мұқан Балапанов.

Соғыс қаһармандары жастардан Отанды сүйіп, тарихты жадыларынан шығармауды сұрады. «Отан барда ел бар, тарих барда біз бармыз» – бұл майдангерлердің бүгінгі ұрпаққа айтқан өсиеті. **MI**

Ерлігі елдің есінде

«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ жас мамандар кеңесінің жылдық жоспарында бекітілген кестеге сәйкес мұнайлы өлкенің өнегелі азаматы, даңқты мұнайшы Қайып ата Азанбаевтың шаңырағында болып, көрісіп қайтты.

Қайып ата бар саналы ғұмырын түбектің тұрмысын түлетуге арнаған болмысы бекзат азамат. Маңғыстау мұнай-газ саласында атаның қолтаңбасы айқын. 1961 жылы 5 шілдеде Жетібай кентінде №6 ұңғыда Н.М.Петровтың бригадасында бастан-аяқ бұрғылау жұмысын атқарып, Маңғыстаудың мұнайын тұңғыш ашуға қатысқан, тұңғыш фонтанның басы-қасында болған атақты жан.

Маңғыстаудың алғашқы мұнай бұрқағына куә болған ардагер мұнайшы атаның сол күндер туралы естелігі бір кездері былай деп хатқа түскен екен:

– ...Маңғыстау газ барлау тресі 1957-1960 жылдар аралығында геологияның барлау жұмыстары күрделеніп, 1960 жылы Жетібай терең бұрғылау барлау басқармасы болып өзгертілді. Терең бұрғылау барлау басқармасының бастығы Хасан Тәжиев, инженер Куан Қазиев, геологы Тевяшов Вадим болып іске кірісті.

№6 ұңғы Н.Петров бригадасына жергілікті бұрғышылардан жасақталды. Бригада құрамында: Б.Бажиков, С.Шонтыбаев, К.Берікбосынов, К.Қуанышбеков, О.Қабжанов, С.Смағұлов, К.Азанбаев, Н.Қанатбаев, С.Бисенов, Н.Шуковский, Т.Өмірбаев, Ш.Саханов, К.Өтегенов, И.Сүйіндіков, И.Байжанов, Аяғанов, Бопыловтар болды. Осы ұңғы 2300 метр тереңдікке жеткенде болжамды тереңдіктен НКТ жіберіп жатқанда 1960 жылдың 5 шілдесінде қараңғы түнде мұнай фонтаны атып кетті.

Мұнайды тұңғыш көруіміз. Бәріміз таңғалып тұрмыз. Фонтан 41 метрлік мұнардан асып, 5-6 шақырым жерден қара тұман құсап жоғарыдан көрініп тұрған екен...»

Ол кез Қайып атаның 21-ге енді шыққан кезі еді. Оқуды жаңа бітіріп, қызметке жуырда ғана араласа бастаған жас жігіт сол кезде Маңғыстау мұнайының одан арғы шежіресі оның өмірінің өлшеміне айналады деп ойламаған да шығар. Десек те, Қайып Азанбаев өмірлік бағытын осы саладан тауып, өндірістің өзегіне кірпіш болып қаланды. 1995 жылға дейін мұнайдың қара қазанында бірге қайнап, геологиялық барлау саласында: Түбіжік, Жаңбыршы, Бозашы, Қызыл, Қоңырорпа, Қошақ кен орындарын, Қарасаз-Таспат, Жетібай, Қарамандыбас, Асар, Ақтас, Тасболат, Қаламқас, Қаражанбас, Қарақұдық сынды тағы басқа ондаған алаңдарды бұрғылап, мұнай мен газ кендерінің көздерін ашып, барлау жұмыстарын жүргізді. Ел қазынасын еселеп, халықтың ықыласына

бөленді. Осы ерен ерлігі үшін Қайып ата «ҚСРО жер қойнауын барлау үздігі», «Қазақстан Республикасы жер қойнауының құрметті барлаушысы», «Еңбек ардагері» атақтарымен, Қазақ ҚСРО Жоғарғы Кеңесінің құрмет грамотасымен, «Қазақстан мұнайына 100 жыл», «Геология, мұнай-газ барлау саласындағы еңбегі үшін» естелік белгілерімен марапатталған.

Міне, осындай жақсы адам бүгін жанымызда. Тек, бір өкініштісі – Қайып атаның денсаулығы сыр беріп, соңғы жылдары ерекше күтімді қажет етуде. Сол себепті Ақтау қаласындағы пәтерінен Сайын елді-мекеніне көшіп барыпты. Қаланың тынымсыз тірлігінен, ауылдың жайы мен таза ауасы атамызға пайдалырақ болады деген ұлқызының қамқорлығы... Жаратқаннан шипасын сұраймыз! Өз кезегімізде, атамыздың бір керегіне жарар деген ниетпен «Қартқа құрмет – жасқа міндет» шарасы аясында Кеңес бюджетінен бөлінген 30 000 теңгені және «Мұнайлы өлке» қайырымдылық қорынан 70 000 теңгені, жалпы 100 000 теңге көлеміндегі қаражатты әжеміздің қолына табыстадық.

Айтпақшы, біз барған сапар атаның туған күніне таяу түсті. Жастардың ниет-тілегінен болар... Амал мерекесімен құттықтап, көрісеміз де қайтамыз деп барып, мерекелік дастарханға дөп түстік, ән-күй арнап, атаны сексен жасымен де құттықтап қайттық. Шаңырақ – берекелі. Жанында өмірлік серігі Тыныш әже, қыздары мен ұлдары, жанына жалау болған немересі – Мерей. Есіктен кіріп жатқанымызда алдымыздан құлыншақтай құлдырап жүгіре шығып «үрәә, үйге қонақ келді» жүрегі жарыла қуанған кішкентай Мерей шаңырақтың ағары мен базары екен. Ақ халатты абзал жан Тыныш апамыз ағамызбен өткен жылдарын, достары марқұм Көшербай Әлібаевты еске алып, жастықта қосылып салған «Ақбақайды», «Қараторғайды» шырқағанда көңіліміздің жайлауына көктем қонғандай болды.

Ақсақалдың шаңырағынан шығып бара жатып Мұқанның:

Немене жетістің, бала батыр?

Қариялар азайып бара жатыр.

Бірі мініп келместің кемесіне,

Бірі күтіп, әнеки, жағада тұр.

– деген төрт жолы тіліме оралды. Шіркін, таулардың биіктігін қасында жүргенімізде бағалай алсақ қой?! Тұтас елдің, бүгінгі ұрпақтың несібесін еселеген, ырысын тасытуға бүкіл ғұмырларын арнаған Қайып ағалар аман болғай! **MI**

«Өзенмұнайгаз» АҚ соғыс ардагеріне темір тұлпар мінгізді

Ұлы Жеңістің 74 жылдығына орай өткізілген дәстүрлі шара «Даңқ» аллеясындағы мәңгілік алауға гүл шоқтарын қойып, Екінші дүниежүзілік соғысында қаза болған боздақтар рухына Құран бағыштаумен басталды.

«Өзенмұнайгаз» акционерлік қоғамы бас директоры Есен Өтеев бастаған бір топ азаматтар көзі тірі 95 жастағы жалғыз соғыс ардагері Кеңесбай Еңсегеновке темір тұлпар мінгізді. «Сыйға-сый, сыраға-бал» дегендей, өз кезегінде ақсақалдың отбасы ел ағаларының иығына шапан жапты.

Қан майданға 1943 жылы шақырылып, №2 Украина фронтында №211 атқыштар дивизиясында болды. Отанын қорғаған ақсақал 1944 жылы екі жерден жараланып, 3 ай госпитальда емделіп, соғысқа кері аттанып, жеңісті Берлин қаласында қарсы алады. Бүгінде Алланың қалауымен ондаған

немере, шөбере сүйіп отырған атаға қарап, «Қырық жыл қырғын болса да, ажалды өледі» деп айтқан қазаққа таңқаласың!

«Аты өшкір зұлмат соғыс тарих бетіне көшіп, алыстағанымен көңілден кетіп,

жүректерден өшпек емес. Бұл соғыс аналарымызды жесір, бұғанасы қатпаған балаларымызды жетім етті. Біздің бақытты өміріміз үшін қан майданда фашист оғына қаймықпай кеудесін оққа тосқан Сіздерге біз

өмір-бақи қарыздармыз. Ашық аспан үшін, сайраған құстың үні үшін, сыңғырлаған сәбидің күміс күлкесі үшін-біз Сіздерге тағзым етіп, басымызды иеміз!» – деді Есен Өтеев. **М**

Лучшие из лучших – гордость АО «Мангистаумунайгаз»!

В АО «Мангистаумунайгаз» подведены итоги традиционного конкурса «Лучший по профессии». В этом году заявки на участие подали 109 человек. За престижное звание лучших в своем деле боролись операторы по добыче нефти и газа, слесари-ремонтники, операторы по поддержанию пластового давления, электрогазосварщики, токари, операторы по исследованию скважин и лаборанты химического анализа.

Есназар Султанов

Сам конкурс проводился в два этапа. Первый – это проверка теоретических знаний: в ходе тестирования участникам необходимо было за один час ответить на 50 вопросов. Это вопросы на знание навыков профессии, функциональных обязанностей, правил техники безопасности и охраны труда. Критерии отбора весьма строгие: в следующий тур проходят только те, кто дал как минимум 45 правильных ответов.

Второй этап – практический, в этом году он проходил на базе ПУ «Жетыбаймунайгаз». Здесь уже оценивается уровень практического

мастерства конкурсантов. Например, операторы по добыче нефти и газа соревновались в конкурсе на замену сальникового уплотнения, слесари-ремонтники – производили разборку-сборку задвижки, а электрогазосварщики – выполняли сварное соединение трубных катушек диаметром 114 на 8 миллиметров. У каждого представителя профессии – свое конкретное задание. За всеми видами работ внимательно наблюдали беспристрастные члены конкурсной комиссии: при этом они оценивают не только качество исполнения задания, но и скорость, соблюдение правил техники безопасности и даже культуру рабочего места. За пропуск отдельных операций, нарушение правил безопасности или неумелое обращение с техникой начисляются штрафные очки.

Конкурс «Лучший по профессии» дал возможность участникам раскрыть свой потенциал и показать лучшие качества, а его главными героями стали – люди труда – работники, посвятившие себя профессии нефтяника. Для всех призеров конкурса, в течение календарного года устанавливаются ежемесячные фиксированные доплаты, а его победители будут защищать честь родного коллектива теперь уже в конкурсе «Лучший по профессии» национальной компании «КазМунайГаз», который пройдет осенью текущего года. **М**

www.munailymeken.kz сайты жаңартылды

Қымбатты оқырман!

«Munaily meken» газетінің жаңартылған сайты іске қосылғанын хабарлаймыз. Газеттің интернет желісіндегі парақшасының дизайны өзгеріп, оқырмандар үшін ыңғайлы етіп жасалды. Енді munailymeken.kz сайтына кіріп, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобының барлық корпоративтік жаңалықтарын дер кезінде оқи аласыздар. Сондай-ақ, өздеріңізді қызықтырған, толғандырған сұрақтарыңызды және газетке қатысты ой-пікірлеріңізді mm@kmg.kz электронды поштасына жолдауларыңызға болады.

Құрметпен,
«Munaily meken» газетінің редакциясы

МЕНШІК ИЕСІ:

«ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы» АҚ Газет Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде есепке қойылып, № 17496-Г куәлігі берілген.

Мекен-жайымыз:

010000, Нұр-Сұлтан қаласы, Қабанбай батыр даңғылы, 19 үй, А блогы, 4 қабат, 0406 бөлме.

✓ Газет жарияланымдарындағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.

✓ Редакция оқырман хаттарына жауап бермейді және оны қайтармайды.

✓ «Мұнайлы мекен» газетінде жарияланған материалдар көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.

✓ Жарияланған суреттердің сапасына редакция жауап береді.

Шығарылымды дайындауға қатысқандар:

Бағлан Айдашов – B.Aidashov@kmg.kz

Елдос Өмірзақұлы – Ye.Umirzakov@kmg.kz

Ұлан Смаилов – U.Smailov@kmg.kz

Рәмир Нигматулин – R.Nigmatulin@kmg.kz

Жаңагүл Серікова – Zh.Serikova@kmg.kz

Ақсана Джапарова – A.Japarova@kmg.kz

Диана Қалқамбекова – D.Kalkambekova@kmg.kz

Байланыс телефоны: +7 (7172) 78 91 49

e-mail: mm@kmg.kz

Газет айына 1 рет шығады, Таралымы 10 000 дана

МЕРДІГЕР: «Samruk invest group» ЖШС
Астана қ-сы, Сарыарқа даңғылы,
41-үй, 476 кеңсе.
Тел.: +7 (7172) 68 00 79